

ऊर्जा विकास मार्गचित्र कार्यान्वयन कार्ययोजना

क्र. सं.	क्रियाकलाप	समय सीमा	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकायहरू	सरकारलाई पर्न सक्ने अनुमानित दायित्व ***	कैफियत
1.	नयाँ विद्युत ऐन तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने।	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय		विद्युत विधेयक संघीय संसदमा पेश गरिएको
2.	“राष्ट्रिय ऊर्जा सुरक्षा नीति” तर्जुमा गर्ने।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, जल तथा ऊर्जा आयोग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र		
3.	ऊर्जाको माग प्रवर्धन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी अध्ययन एवं नीतिगत सुझाव प्रदान गर्ने।	निरन्तर	जल तथा ऊर्जा आयोग	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
4.	जलविद्युत आयोजनाहरूको विकास एवं निर्माणका लागि जग्गा प्राप्त गर्दा हदबन्दीको सिमा नरहने नीतिगत व्यवस्था गर्ने र जग्गाको मुआब्जा/ क्षतिपूर्ति निर्धारण तथा जग्गा अधिग्रहणको प्रक्रियालाई सरलीकरण/ सहजीकरण गर्नको लागि निर्देशिका तयार गरी लागु गर्ने ।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय र भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय		

5.	<p>जलाशययुक्त आयोजनाहरूको विद्युत खरिद दर निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक आधार तथा मापदण्ड तयार गर्ने र जलाशययुक्त आयोजना विकासमा Vertical Separation PPP Modality (VSPPM) लगायतका उपयुक्त Modality प्रयोगमा ल्याउने।</p>	६ महिना	विद्युत नियमन आयोग	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
6.	<p>जलविद्युत आयोजनाहरूमा लगानीको सुनिश्चितताको प्रत्याभूतिका लागि १०० मे.वा. माथिका विद्युत खरिद विक्री सम्झौता भई वित्तीय व्यवस्थापन गर्न बाँकी रहेका स्वदेशी लगानीमा आधारित RoR तथा PRoR विद्युत आयोजनाहरू र आगामी दिनमा विद्युत खरिद विक्री सम्झौता हुने विद्युत आयोजनाहरूको स्वपूँजीमा तोकिएको प्रतिफल (RoE) को बन्देज हटाउने व्यवस्था मिलाउने।</p>	तत्काल	विद्युत नियमन आयोग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
7.	जलविद्युत आयोजनाहरूमा निर्माण	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	जल तथा ऊर्जा आयोग, विद्युत		

	गरिने बाँध तथा तल्लो तटीय क्षेत्रको सुरक्षाको लागि Dam Safety Guidelines तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने।			विकास विभाग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
8.	विद्युत प्रसारण तथा वितरण संरचनामा खुला पहुँचको व्यवस्थाका लागि कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गर्ने।	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; विद्युत नियमन आयोग	नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
9.	विद्युत व्यापारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता हुने गरी कानूनी व्यवस्था मिलाउने।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	विद्युत विकास विभाग		
10.	प्रसारण पूर्वाधारमा निजी क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्न Tariff Based Competitive Bidding (TBCB) सम्बन्धी निर्देशिका तर्जुमा गरी लागु गर्ने।	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लिमिटेड		
11.	विद्युत आयोजनाहरूको विकास एवं निर्माणलाई प्रवर्धन गर्न वन क्षेत्रको जग्गा उपयोगसम्बन्धी व्यवस्थालाई समयसामायिक तुल्याउने।	६ महिना	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
12.	विद्युत आयोजनाहरूको वातावरणीय अध्ययनका लागि अन्तरनिकाय समन्वय कायम गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	वन तथा वातावरण मन्त्रालय		

13.	विद्युत प्रसारण लाइन निर्माण गर्ने क्रममा Right of Way मा परेका जग्गाहरूको उपयोगको लागि दिइने क्षतिपूर्तिलाई व्यावहारिक तथा वैज्ञानिक बनाउने।	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी		
14.	नवीकरणीय ऊर्जा तथा ऊर्जा दक्षतासम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्ने ।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय		
15.	स्वदेशी तथा अन्तरदेशीय विद्युत व्यापारका लागि विद्युत व्यापार निर्देशिका तर्जुमा गरी लागु गर्ने।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
16.	ऊर्जा दक्षता अभिवृद्धिका लागि विद्युतीय उपकरणहरूको मापदण्ड (Standardization & Labelling) बनाइ लागु गर्ने।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग, वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र		
17.	Standardization & Labelling को न्युनतम मापदण्डमा नपर्ने विद्युतीय उपकरणहरूको आयात तथा विक्री वितरणलाई निरुत्साहित गर्ने।	निरन्तर	उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र		३ महिना भित्र कार्य सुरुवात गर्ने

18.	विद्युतीय सवारी साधनको लागि आवश्यक पर्ने विद्युतीकरण एवं चार्जिंग स्टेसन स्थापना एवं सञ्चालनका लागि निर्देशिका बनाइ कार्यान्वयन गर्ने।	१ वर्ष	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; भौतिक योजना तथा यातायात मन्त्रालय		
19.	विद्युतीय उपकरणको उपयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने।	निरन्तर	अर्थ मन्त्रालय	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण; वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र		३ महिना भित्र कार्य सुरुवात गर्ने
20.	विद्युत वितरकले असाधारण अवस्थामा बाहेक पूर्व सूचना बिना विद्युत कटौती गरेमा वा भोल्टेजलगायत अन्य कारणले उपभोक्तालाई क्षति पुग्नु गणमा सो बापतको क्षतिपूर्तिसम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; विद्युत नियमन आयोग	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, बुटवल पावर कम्पनी		३ महिनाभित्र कार्य सुरुवात गर्ने
21.	विद्यमान विद्युत नियमावलीमा तोकिएको विद्युत प्रसारण लाइनको राईट-अफ-वे (Right of way) मा परेका निजी जग्गाहरू धितो राखी बैंकबाट ऋण प्रवाह हुने व्यवस्था मिलाउने।	निरन्तर	नेपाल राष्ट्र बैंक	अर्थ मन्त्रालय; ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण		३ महिना भित्र कार्य सुरुवात गर्ने

22.	विद्युत प्रसारण लाइन प्रयोग गरेबापतको प्रसारण सेवा शुल्क (Transmission Service Charges) निर्धारण गर्न निर्देशिका तर्जुमा गरी जारी गर्ने।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; विद्युत नियमन आयोग	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लि.		
23.	जलविद्युत आयोजनाको लागि वन क्षेत्रको जग्गा उपयोग र रुख कटान प्रक्रिया छिटो र सहज बनाउन वातावरण अध्ययन प्रतिवेदनअनुसार रुख कटानको स्वीकृति छिटोछरितो रूपमा हुने गरी नीतिगत व्यवस्था गर्ने।	निरन्तर	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
24.	जलविद्युत आयोजनाहरूमा लगानी आकर्षित गर्न Quasi Equity, Mezzanine Financing लगायतका नवीनतम वित्तीय उपकरण (Innovative Financial Instruments) हरूको उपयोग गर्ने नीतिगत व्यवस्था गर्ने।	१ वर्ष	अर्थ मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैंक	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय; हाइड्रोपावर इन्भेस्टमेन्ट एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी		
25.	ऊर्जा विकाससम्बद्ध निकायहरूको कार्यक्षेत्रमा स्पष्टता कायम गर्ने।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	सम्बन्धित मन्त्रालयहरू		
26.	खनिज इन्धनबाट चल्ने सवारी साधनलाई	१ वर्ष	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय; ऊर्जा, जलस्रोत		

	विद्युतीय सवारी साधनले प्रतिस्थापन गर्नका लागि आवश्यक कानूनी व्यवस्था गर्ने।			तथा सिँचाइ मन्त्रालय; कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय		
27.	हरित हाइड्रोजन उपयोग गरी रासायनिक मल कारखानालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति तर्जुमा गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय; उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय; कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय		
28.	नेपाल विद्युत ग्रिड कोड (Nepal Electricity Grid Code) बमोजिम हुने गरी राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिडको सञ्चालन, विस्तार तथा व्यवस्थापन गर्ने।	तत्काल	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लि.	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
29.	स्वच्छ ऊर्जा रूपान्तरण (Clean Energy Transition) का लागि हरित हाइड्रोजन (Green Hydrogen) उत्पादनको प्रचुर सम्भावनालाई उपयोग गर्न ग्रीन हाइड्रोजन नीति (Green Hydrogen Policy) को कार्यान्वयनको लागि संरचनागत व्यवस्था गर्ने।	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र, नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
30.	नेपाल पावर ट्रेडिङ कम्पनी (नेपाल सरकारद्वारा विद्युत व्यापारका लागि अनुमतिपत्र जारी	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण		

	गरिएको सरकारी कम्पनी) लाई नेपालको विद्युत व्यापारसम्बन्धी Nodal Agency को रूपमा विकास गर्ने।					
31.	जलविद्युत आयोजनाहरूको समन्वयात्मक विकासको लागि एकीकृत योजना बनाइ लागु गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	विद्युत विकास विभाग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
32.	ऊर्जा संरचनाको विकास कार्यमा Climate risk सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने तथा Climate Financing को सुविधा प्राप्त गर्न आवश्यक तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, अभिलेखीकरण एवं मूल्याङ्कनको कार्य विद्युत विकास विभागबाट गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	जल तथा ऊर्जा आयोग, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग		३ महिनाभित्र काम सुरुवात गर्ने
33.	ऊर्जा संरचनाहरूमा बाढी, भू-क्षय, डटेलो जस्ता प्राकृतिक विपद्हरूको जोखिमलाई न्यूनीकरण एवं व्यवस्थापनको लागि सम्बन्धित निकायहरू बिच समन्वय कायम गरी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।	तत्काल	विद्युत विकास विभाग, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण		

34.	ऊर्जा प्रणालीमा Cyber Security Risk जस्ता Technological Risk को अध्ययन अनुसन्धान गरी जोखिम न्यूनीकरण गर्ने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
35.	विद्युत आयोजनाहरूको अनुमतिपत्रको अवधिपश्चात् नेपाल सरकारलाई चालु अवस्थामा हस्तान्तरण गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी आयोजनाहरूको निर्माण, मर्मत सम्भार तथा सञ्चालनको कार्ययोजनासहित नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने।	निरन्तर	विद्युत विकास विभाग	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; वन तथा वातावरण मन्त्रालय		
36.	विद्युत आयोजनाहरूको इन्जिनियरिङ्ग तथा निर्माण कार्यमा संलग्न हुने विदेशी व्यवसायीहरूको वर्किङ्ग भिसा तथा श्रम स्वीकृति दिने प्रक्रियालाई थप सरलीकरण गर्ने।	३ महिना	गृह मन्त्रालय, श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
37.	विद्युत आयोजनाहरूको निर्माण कार्यका लागि आवश्यक विष्फोटक पदार्थको आपूर्ति व्यवस्थालाई थप सरलीकरण गर्ने।	निरन्तर	रक्षा मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; परराष्ट्र मन्त्रालय		

38.	नेपाल विद्युत प्राधिकरणलाई व्यापारिक सिद्धान्तअनुसार सञ्चालन हुन सहजीकरण गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय		
39.	विद्युत माग प्रक्षेपण, ऊर्जा खपतको मूल्याङ्कन, उत्पादन, प्रसारण र वितरण गुरुयोजना अद्यावधिक गर्ने।	निरन्तर	जल तथा ऊर्जा आयोग	ऊर्जा जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
40.	Sovereign Green Energy Bond, Climate Finance, Power Bond, Debenture लगायतका लगानी उपकरणहरू जारी गरी ऊर्जा क्षेत्रको वृहत्तर विकासका लागि स्वदेशी लगानीकर्ता, गैर आवासीय नेपालीहरू तथा अन्तर्राष्ट्रिय लगानीकर्ताहरूलाई लगानी गर्न प्रोत्साहित गर्ने।	२ वर्ष	अर्थ मन्त्रालय; ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; वन तथा वातावरण मन्त्रालय; नेपाल राष्ट्र बैंक	हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेस्टमेन्ट एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी, धितोपत्र बोर्ड, बैंक तथा वित्तीय संस्था, बीमा कम्पनी, Investment Company		
41.	नेपाल विद्युत प्राधिकरणको पुनर्संरचना गरी विद्युत उत्पादन, प्रसारण र वितरणसम्बन्धी कार्यलाई प्रभावकारी तुल्याउने।	२ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
42.	हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेस्टमेन्ट एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय		

	लिमिटेड (नेपाल सरकार समेतको स्वामित्व रहेको कम्पनी) को संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।					
43.	नेपालको हरित ऊर्जा प्रवर्धन तथा विकास, कार्बन ट्रेडिङ लगायत विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक कानूनी रूपरेखा (Legal Framework) तर्जुमा, निर्देशक समिति (Steering Committee) गठन, जोखिम व्यवस्थापन लगायत राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय बजारमा हरित ऊर्जा (Green Energy) को माग र आपूर्तिको विश्लेषण गरी विभिन्न आधुनिक वित्तीय उपकरणहरू मार्फत वित्तीय स्रोत व्यवस्थापनका लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने।	२ वर्ष	अर्थ मन्त्रालय; ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय; वन तथा वातावरण मन्त्रालय; नेपाल राष्ट्र बैंक	हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेस्टमेन्ट एण्ड डेभलपमेन्ट कम्पनी, धितोपत्र बोर्ड, बैंक तथा वित्तीय संस्था, बीमा कम्पनी, Investment Company		
44.	जलविद्युत आयोजनामा पर्न सक्ने विपद्को न्यूनीकरण एवं व्यवस्थापनका लागि एकीकृत सूचना प्रणाली (Hazard and Safety Information System) विकास गरी कार्यान्वयन गर्ने।	निरन्तर	विद्युत विकास विभाग	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण		

45.	विद्युत आपूर्ति प्रणालीमा रहेको चुहावट नियन्त्रण गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	गृह मन्त्रालय		
46.	सम्बन्धित कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि समयानुकूल अध्ययन, अनुसन्धान तथा तालिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	सम्बन्धित निकायहरू		
47.	विद्युतको प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा ऊर्जा दक्षताका लागि ठुला विद्युत उपभोक्ताहरूको Energy Audit कार्यलाई निरन्तरता दिने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, उद्योग विभाग, वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; जल तथा ऊर्जा आयोग		
48.	सुक्खायाम र वर्षायाममा हुने विद्युतको माग र आपूर्ति व्यवस्थापनको लागि कार्यान्वयन गरिनुपर्ने आयोजनाहरू पहिचान गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।	तत्काल	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
49.	निर्माण सुनिश्चित भएका र नदी वेसिन गुरुयोजनामा पहिचान भएका जलाशययुक्त विद्युत आयोजनाहरूको जलाशयक्षेत्रमा असर नपर्ने सुनिश्चित गरी पूर्वाधार तथा अन्य	निरन्तर	पूर्वाधार विकासका सम्बन्धित निकायहरू	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		

	विकासका कार्यक्रम गर्ने व्यवस्था मिलाउने।					
50.	दुधकोशी जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना, बुढीगण्डकी जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना, नलगाड जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना, नौमुरे बहुउद्देश्यीय आयोजना, जगदुल्ला अर्धजलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना, अपर अरुण अर्धजलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाहरूलाई रूपान्तरणकारी आयोजनाको रूपमा अघि बढाउने।	निरन्तर	आयोजना विकास सँग सम्बन्धित निकायहरू	अर्थ मन्त्रालय; ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
51.	नेपाल र बङ्गलादेश सरकारको संयुक्त पहलबाट सुनकोशी-३ जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनाको विकास कार्य अघि बढाउने।	६ महिना	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
52.	जलविद्युत आयोजना र प्रसारण लाइनको निर्माण कार्य गर्दा Route alignment मा पर्ने सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने ।	तत्काल	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण; राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी	सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तह		

53.	वितरण प्रणालीसँग सम्बन्धित सबस्टेसन तथा वितरण लाइनहरूको निर्माण र विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने सार्वजनिक जग्गा छिटोछरितो रूपमा प्राप्त हुने व्यवस्था मिलाउने।	तत्काल	गृह मन्त्रालय, सम्बन्धित स्थानीय तह	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
54.	काठमाडौँ उपत्यका लगायत अनुसूची ३ मा उल्लिखित ७ प्रमुख क्षेत्रहरूको विद्युत माग आपूर्ति गर्न आवश्यक प्रसारण तथा वितरण संरचनाहरूको निर्माण कार्यका लागि आवश्यक ग्रिड/वितरण प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने।	तत्काल	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
55.	नेपाल-भारत प्रसारण गुरुयोजनाबमोजिम अन्तरदेशीय प्रसारण लाइनहरू निर्माण गर्न कार्यान्वयन तथा लगानीको प्रारूप तय गर्ने।	१ वर्ष	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
56.	न्यू बटवल- गोरखपुर ४०० के.भी. अन्तरदेशीय प्रसारण लाइनको निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइ तोकिएको अवधिभित्र सम्पन्न गर्ने।	१ वर्ष	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		

57.	सन् २०३५ सम्ममा प्रसारण सबस्टेसनहरूको क्षमता कम्तिमा ४०,००० एम. भि. ए. पुर्याउन आवश्यक निर्माण तथा विस्तार कार्यलाई समयसीमाबद्ध कार्यक्रम सहित उच्च प्राथमिकताका साथ अघि बढाउने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी	अर्थ मन्त्रालय; ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
58.	वायु ऊर्जालाई ग्रिडमा आबद्ध गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने।	निरन्तर	वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र, निजी क्षेत्र	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
59.	सौर्य विद्युत खरिद बिक्री सम्बन्धी कार्यका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने।	६ महिना	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; विद्युत नियमन आयोग		
60.	निजी क्षेत्रबाट प्रवर्धन हुने ग्रिड कनेक्टेड Storage Solar PV System का लागि विद्युत खरिद बिक्री दर निर्धारण गर्ने।	६ महिना	विद्युत नियमन आयोग	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
61.	Green Hydrogen तथा सोको डेरीभेटिभका रूपमा Ammonia/Fertilizer को उत्पादनसम्बन्धी आयोजनाको अध्ययन गर्ने।	२ वर्ष	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, लगानी बोर्ड नेपाल, विद्युत उत्पादन कम्पनी लि. तथा निजी क्षेत्र	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		

62.	जलविद्युत आयोजनाहरूबाट उत्पादन हुने विद्युतको Evacuation गर्नुका साथै अन्तरदेशीय विद्युत व्यापारलाई बढावा दिन पर्याप्त प्रसारण संरचनाको निर्माण गर्ने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लिमिटेड, निजी क्षेत्र	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
63.	प्रसारण गुरुयोजनानुसार उच्च भोल्टेज स्तरका प्रसारण लाइन तथा सब-स्टेसन निर्माण तथा विस्तार कार्यलाई समयसीमाबद्ध कार्यक्रमसहित उच्च प्राथमिकताका साथ अघि बढाउने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
64.	प्रसारण लाइनको राईट- अफ-वे (Right of Way) मा पर्ने जग्गाका जग्गाधनीहरू तथा सोको निर्माण कार्यबाट प्रत्यक्ष प्रभाव पर्ने स्थानीयहरूको लागि प्रसारण आयोजनाबाट हुने लाभको उचित बाँडफाँटसम्बन्धी व्यवस्था मिलाउने।	६ महिना	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
65.	आधुनिक प्रविधिको अवलम्बन गरी देशका प्रमुख सहरहरूमा भूमिगत वितरण प्रणाली (Underground Distribution Line and Indoor/GIS Substation)	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		

	निर्माण तथा विस्तार गर्ने।					
66.	राष्ट्रिय ग्रिडमा आबद्ध नभएका विद्युतीय पूर्वाधारहरूलाई ग्रिडमा आबद्ध गर्दै जाने।	निरन्तर	वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र	नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
67.	स्थानीय तह र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा फोहोरबाट ऊर्जा उत्पादन गर्ने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण/ वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; स्थानीय तह		
68.	राष्ट्रिय प्राथमिकताका बहुउद्देश्यीय जलविद्युत आयोजनाहरूको विस्तृत अध्ययन सम्पन्न गरी छिमेकी राष्ट्रहरू समेतको सहभागितामा विकास कार्य अघि बढाउन पहल गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	विद्युत विकास विभाग/नेपाल विद्युत प्राधिकरण/ पञ्चेश्वर विकास प्राधिकरण		सन् २०३५ पश्चात् पनि निरन्तरता दिइ कार्यन्वयन गर्नुपर्ने कार्यक्रमहरू
69.	तोकिएको प्रसारण शुल्क बुझाइ उच्च भोल्टेजका उपभोक्ताले सिधै विद्युत उत्पादक वा व्यापार अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाहरूबाट विद्युत खरिद गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाउने।	१ वर्ष	विद्युत नियमन आयोग, नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
70.	जलविद्युत आयोजनाहरूको अधिकतम क्षमतामा विकास गर्न विद्यमान	१ महिना	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; विद्युत नियमन आयोग		

	<p>Probability of Exceedance (PoE) Q40 लाई हटाइ Optimum PoE को आधारमा कायम हुने जडित क्षमतामा Take or pay सिद्धान्तमा विद्युत खरिद विक्री सम्झौता गर्ने व्यवस्था मिलाउने।</p>				
71.	<p>जलवायु परिवर्तनको सम्भावित जोखिमलाई मध्यनजर गरी जलविद्युत आयोजनाहरूको विद्युत खरिद विक्री सम्झौताको व्यवस्थाबमोजिम आयोजना सञ्चालनमा आएको ५ वर्ष पछि आयोजनाको ऊर्जा तालिका (Contract Energy) लाई परिमार्जन गर्न पाउने व्यवस्थामा समय सीमा नराख्ने र विद्युत खरिद-विक्री सम्झौतामा Hydrological Penalty हटाउने व्यवस्था मिलाउने।</p>	<p>३ महिना</p>	<p>नेपाल विद्युत प्राधिकरण</p>	<p>ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय</p>	
72.	<p>अन्तराष्ट्रिय अनुभव प्राप्त उपयुक्त निकायमार्फत जलविद्युत आयोजनाहरूको Renewable Energy Certificate (REC) को व्यापार गर्ने व्यवस्था मिलाउने।</p>	<p>१ वर्ष</p>	<p>नेपाल विद्युत प्राधिकरण</p>	<p>ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; विद्युत नियमन आयोग</p>	

73.	रासायनिक मल कारखाना, विशेष आर्थिक क्षेत्र र औद्योगिक क्षेत्रहरूका लागि उपयुक्त स्थानसम्म विद्युत प्रसारण संरचना विस्तार गर्ने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	अर्थ मन्त्रालय; उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय; लगानी बोर्ड नेपाल		
74.	हरित हाइड्रोजन, कार्बन ट्रेडिङ जस्ता नविन प्रविधि तथा Platform हरूको प्रवर्धन गर्ने।	निरन्तर	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय	अर्थ मन्त्रालय; उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय; नेपाल राष्ट्र बैंक; नेपाल विद्युत प्राधिकरण; निजी क्षेत्र		
75.	विद्युतको खपत बढाउन गार्हस्थ्य वर्गका ग्राहकहरूका लागि Seasonal Time-of-the Day (TOD) महसुल प्रणाली क्रमिक रूपमा लागु गर्ने।	निरन्तर	विद्युत नियमन आयोग	नेपाल विद्युत प्राधिकरण		
76.	प्रसारण तथा वितरण प्रणालीलाई आधुनिकीकरण एवं उपभोक्तामैत्री बनाउन स्मार्ट ग्रिड (Smart Grid) को अवधारणालाई देशव्यापी रूपमा लागु गर्ने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
77.	भारतसँग सम्पन्न भएको दीर्घकालिन विद्युत व्यापार सम्झौताबमोजिम दश	सन् २०३० सम्म	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ		

	वर्षमा १०,००० मेगावाट विद्युत निर्यात गर्न आवश्यक प्रसारण संरचनाहरू निर्माण गर्ने।			मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय		
78.	छिमेकी देशहरू बङ्गलादेश र चीनमा ५,००० मेगावाट विद्युत निर्यात गर्न आवश्यक प्रसारण संरचनाहरू क्रमशः निर्माण गर्दै लैजाने।	सन् २०३५ सम्म	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय; परराष्ट्र मन्त्रालय		
79.	१० मे.वा. सम्मका जलविद्युत आयोजनाको लागि प्राथमिकताका साथ (उत्पादन मिश्रणको सीमाभित्र नरहने गरी) Take or Pay प्रावधानमा आधारित विद्युत खरिद-विक्री सम्झौता गर्ने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
80.	विद्युत प्रसारण तथा बजार जोखिमलाई मध्यनजर गरी विभिन्न प्रारूपका जलविद्युत आयोजनाहरूको Take or Pay सिद्धान्तमा आधारित भई विद्युत खरिद-बिक्री सम्झौता गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने।	निरन्तर	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		

81.	राष्ट्रीय ग्रिड नपुगेका स्थानहरूमा अफ-ग्रिड सौर्य, बायु तथा लघु जलविद्युत जस्ता प्रविधिमाफत शत प्रतिशत घरधुरीमा विद्युत पुऱ्याउने।	२ वर्ष	वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्धन केन्द्र	ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय		
-----	--	--------	------------------------------------	---	--	--